

Besøger 8600 huse Horsens kommune

Registreringen af huse til kommune-atlas ved at komme i gang

En gruppe arkitekter fra Birch & Svenning A/S er på vej ud for at tage 8600 bygninger i Horsens kommune i nærmere øjensyn.

Dermed er anden etape i arbejdet med et kommune-atlas for Horsens sat i gang.

De 8600 bygninger har det til fælles, at de alle er bygget for 1940. Kommune-atlaset skal bl.a. rumme en fortegnelse over hvilke af husene, der er værd at bevare. Derfor skal der kigges nærmere på hvert enkelt af dem.

Det er Planstyrelsen under Miljøministeriet , som betaler for arbejdet. Fra styrelsen er der krav om, at registreringen foregår efter et fast skema, så oplysningerne kan sammenholdes med tilsvarende undersøgelser fra andre kommuner.

Allerede for et par uger siden fik medarbejderne hos Birch & Svenning de mange skemaer, som på forhånd var forsynet med en række oplysninger, der kan hentes i det lokale bygge- og boligregister (BBR).

- Men desværre var skemaerne sorteret i alfabetisk orden efter ejernes navne, så de første uger er blevet brugt til at sortere dem efter vejnavne, oplyser byplanarkitekt Lene Krogh fra Horsens kommune.

Får travlt

- Vi vil i løbet af meget kort tid lave en prøve-registrering for at finde ud af, hvor meget mandskab der skal afsttes til opgaven, siger arkitekt Klaus Andersen fra Birch & Svenning. Vi har regnet med to hold a to mand i marken og to mand hjemme på tegnestu-

en, men det r kker måske ikke. Dels har vi kun tre måneder til at nå gennem alle de 8600 ejendomme, dels skal arbejdet være af en ordentlig kvalitet.

Arkitekterne skal ikke ind i husene, men kan nøjes med at kigge udefra. De mange skemaer skal bl.a. forsynes med oplysninger om de materialer, der er brugt, og der skal foretages en vurdering af bl.a. arkitekturen, tilstanden og bevaringsværdien. Desuden skal alle ejendommene fotograferes.

Det hele skal derefter ind på edb hos Horsens kommune, så oplysningerne kan bruges f.eks. ved fremtidige byggesager. Desuden skal Planstyrelsen have oplysningerne til sit arbejde med kommune-atlaset. Det skal - om

alt går efter planerne - ligge færdigt i efteråret.

Byens elementer

Første etape i arbejdet med kommune-atlaset har været den såkaldte forundersøgelse: Arkitekter fra firmaet Jan W. Hansen & Gosta Knudsen, Århus, har kigget på de byggede strukturer - først og fremmest selve Horsens by - mens medarbejdere fra Birch & Svenning har været rundt i kommunens 28 landsbyer. Hertil kommer et overblik over byens historie, som lederen aft Horsens Museum, museumsinspektør Ole er blevet bedt om at udarbejde. Altsammen skal det re med til at lægge de store baggrunds-linier for kommune-atlasets mange oplysninger.

De bebyggede strukturer er de mange elementer, som danner en by. Det kan være beliggenheden i landskabet, indfaldsvejene, kvartererne, byggeskik og den udvikling, der har været i de forskellige typer huse.

- Byen udvikler sig hele tiden, fortæller arkitekt Helene Bang Nielsen, som er medarbejder hos Jan W. Hansen og Gosta Knudsen. Et eksempel kan være, at man i gamle dage byggede byhusene med facade helt ud til gaden og en have bagved - til forskel for parcelhusene, der ligger trukket tilbage på grundene. Det lægger op til forskellige former for liv og sætter dermed et forskelligt præg på byen.

Meget at passe på

- Horsens har meget at pas-

se på, siger Helene Bang Nielsen og peger specielt på hovedstrøgene:

Smedegade og Allégade til det "lidt udbombede" Nørretorv. - Det er brede gader med et helhedspræg og nogle bygninger, som er værd at bevare. Horsens bør holde sig de gamle traditioner for øje i det arbejde med byfornyelse, som nu er i fuld gang.

Helene Bang Nielsen ser også gerne det gamle å-forløb bevaret, d.v.s. fra havnen via Åboulevarden og

i - I øjeblikket er gaderne lidt miserable, og man fornemmer ikke den gamle by. Det er lidt synd for det stykke historie, som det gamle å-forløb gemmer.

Døde landsbyer

I landsbyerne har arkitekterne fra Birch & Svenning kigget på bl.a. placeringen i landskabet,

i garde og de mange små detaljer, som er med til at give byerne deres srprg.

- Det, som chokerede os mest, var nok, at mange af landsbyerne er døde. Kun de lidt større landsbyer, hvor der stadig er en Brugsen, en skole og lidt industri, kan siges at fungere som byer, siger Klaus Andersen.

Arkitekterne har delt landsbyerne op i tre grupper:

For det første de byer, som ikke er mere end en lille samling gårde - og som aldrig har været andet. Det er f.eks. Oens, Uth, Bæld og Blirup.

For det andet de byer, der engang har været noget, f.eks. på grund af en station, men som nu er sunket ned i en dvale-tilstand. Det er byer som Lundum, Neder Vrønding, Serridslev og Haldrup.

For det tredje de store landsbyer, der stadig fungerer: Hatting, Egebjerg, Sejlet og Lund.

Følgegruppe

Kommune-atlaset skal rumme eksempler på det, som er typisk for Horsens kommune. Udvælgelsen foretages af en følgegruppe, der har fungeret lige siden starten på projektet.

- Gruppen har allerede været på en tur rundt i Horsens by, og senere skal vi på besøg i landsbyerne, siger Lene Krogh.

Med i følgegruppen er de, som har arbejdet med forundersøgelserne, samt medarbejdere fra Planstyrelsen, suppleret med en række lokale folk: Turistchef Anne Kathrine Koed Jørgensen, det socialdemokratiske og arkitekt Carsten Fynbo Larsen, lederen af Industrimuseet Hans Vollertsen samt Lene Krogh fra kommunens byplanafdeling. Desuden er Foreningen Bedre Bymiljø i Horsens repræsenteret med to bestyrelses-medlemmer, arkitekt Erik

i Thorarinsdóttir . (ch-r)

Udviklingen har sendt nogle af landsbyerne i dvale, bl.a. Haldrup. De levende landsbyer er der ikke mange tilbage af. (Arkivfoto)